

Ö. 8. §-ának (7) bekezdés I. pontja alapján nem számítandó a nyers házbérfővedelembe az olyan közszolgáltatás, amelyet a város a bérlőtől a bérbeadó útján szed be. Nem lehet ilyen közszolgáltatásnak minősíteni a háztulajdonost terhelő csatornadíjat annak ellenére sem, hogy a háztulajdonosnak joga van azt a bérlőjére áthárítani. Mert a város nem a bérlőt terheli meg a csatornadíjjal, hanem közvetlenül és kizárólag a háztulajdonost és pedig függetlenül attól, hogy a bérlőre leendő áthárítás sikerül-e vagy sem.

Mindezeknél fogva a háztulajdonost terhelő csatornadíj megterítésére a bérlőtől beszedett összegeket jogosan számították a nyers házbérfővedelemhez.

A társulati adónál az adóköteles nyereséget az üzleti (gazdasági) év megváltoztatása folytán akkor is a két mérleg együttes eredménye alapján kell megállapítani, ha a két mérleg nem egy naptári évben készült. (Közigazgatási Bíróság 15.451/1932. P. sz.) Adózó üzlet éve szeptember 1-től augusztus 31-ig tartott. Az 1929. évi október hó 18-án tartott közgyűlés az üzletét június hó 1-től május hó 31-ig terjedő időre megváltoztatta. Ebből kifolyólag egy. 9 hónapból álló csonka üzletév keletkezett. Az adófelügyelőség az 1928. évi szeptember hó 1-től 1929. évi augusztus hó 31-ig terjedő 12 hónapos és 1929. évi szeptember hó 1-től 1930. évi május hó 31-ig terjedő 9 hónapos üzletévre készített 2 mérlegből állapította meg az adóalapot. Adózó a T. H. Ö. 11. §-ának (3) bekezdése alapján a két üzletév összevonását sérelmezi, mert a két mérleg nem ugyanabban a naptári évben készült.

Ez a kifogás alaptalan.

A társulati adó alanyainak adóztatása utólagos. A nyereséget mindenkor utólag, az üzletét követő évben, adóztatják meg. Az adóztatás folytonosságának követelménye az, hogy minden egyes üzletév eredményét (nyereségét vagy veszteségét) számításba vegyék az adóalap kimunkálásakor. Bár a T. H. Ö. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a csonka üzletév eredményét 12 hónapi időtartamra arányosan ki kell egészíteni, de ez a szabály nyilvánvalóan arra az esetre szól, ha a csonka év a vállalat első üzletévé és a mérlege is az első mérleg. Ha azonban a vállalat már a csonka üzletévet megelőzően is működött és mérleget készített, akkor nem lenne megokolt a csonka évet megelőző üzletévről készített mérleget egészen mellőzni.

Adózó esetében az adóalapot az 1929. évi június hó 1-től 1930. évi május hó 31-ig terjedő 12 hónapra eső nyereség alkotja. Az 1930. évi május hó 31-én lezárt mérleg azonban csak az 1929. év szeptember hó 1-től kezdődő 9 hónapra terjed. Nem lenne megokolt az 1929. évi június—augusztus hónapokra eső nyereséget a 9 hónapra terjedő csonka év mérlegéből megállapítani, jöllehet adózó az 1928. évi szept. hó 1-től 1929. évi augusztus hó 31-ig terjedő üzletévről mérleget

készített, amely az említett 3 hónapra eső tényleges nyereséget is magába foglalja.

A 11. §. (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából figyelemmel kell lenni az adóztatás rendszerére is, nevezetesen az utólagos adóztatásra és az adóztatás folytonosságára. Ehhez képest nem lehet a (3) bekezdést olyképp értelmezni, hogy az átlagszámításnak kizárólag akkor van helye, ha a két mérleg ugyanabban a naptári évben készült. Az átlagszámításnak ilyen korlátozása nem lehet célzata a törvénynek, mert egy üzletév eredményének kihagyására vezethetne, ami pedig ellenkeznék egyrészt az utólagos adóztatás természetével, másrészt az adóztatás folytonosságával. Már pedig annak lehetővé tételét nem akarhatta a törvényhozó.

A 7000/1925. P. M. számú rendelet alapján készített megnyitó mérlegben kimutatott nyugdíjtartalék nem számítható a saját tőkéhez. (Közigazgatási Bíróság 18.912/1930. P. sz.) Panaszos azt kifogásolja, hogy a megnyitó mérlegben alkotott 400.000 pengő nyugdíjtartalékot és az árfolyam veszteségi tartalékot az adókulcs megállapításakor nem számították a saját tőkéhez és ebből kifolyólag 34.213 pengő adóalaprészt után 18% kulcs szerint vetették ki a társulati adót. Előadja, hogy a kereskedői mérleg valóságának helyreállításáról és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről szóló 7.000/1925. számú pénzügyminiszteri rendelet magasabb szociális szempontból megengedte, hogy a vállalatok tiszta vagyonuknak egy részét nyugdíjtartalék elnevezéssel állíthassák be a megnyitó mérlegükbe. A rendelet szerint megállapított tiszta vagyonból alkotott nyugdíjtartalékot a tőketartalékkal azonosan kell elbírálni, ellenben nem bírálható el olyan módon, mint a T. H. Ö. 14. §-ának (1) bekezdés 1. pontja alapján adómentesen létesített nyugdíjtartalék.

Az árfolyam veszteségi tartalék saját tőke jellegét azon a címen vitatja, hogy ezt a tartalékot közel 40 év óta folyamatosan létesítette részint megadóztatott nyereségből, részint felpénzből.

A bíróság a panasznak csupán a nyugdíjtartaléokra vonatkozó részét veheti érdemi elbírálás alá, ellenben az árfolyam veszteségi tartaléokra vonatkozó részét érdemi elbírálás alá nem veheti, mert a pénzügyigazgatóság ebben a vitás kérdésben még nem határozott és így erre nézve még nincs olyan másodfoku határozat, amely ellen panasszal lehetne élni.

A bíróság a panaszt alaptalannak találta.

Bár való az, hogy az idézett rendeletnek az általános rendelkezéseket tartalmazó I. fejezetébe tartozó 2. §-a lehetővé teszi a nyugdíjtartalék alakítását. A részvénytársaságokról azonban külön fejezet rendelkezik, a II. fejezet. Az ebbe a fejezetbe tartozó 3. §. alapján a részvénytársaság tiszta vagyonát alaptőkeként kellett kimutatni a megnyitó mérlegben. A vagyon egy részét részvényösszevónás céljára, valamint az 5. §-ban meghatározott célokra — és pedig